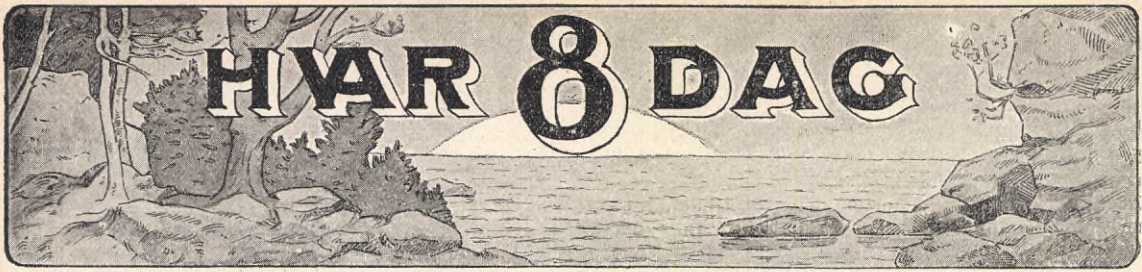

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 21 September 1902.

N:o 51

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Philip Leman (med 1 porträtt). Professor Olof Gustaf Nordenström (med 1 porträtt). Ett 200-års minne (med 1 porträtt). Danska statens nya seruminstitut (med 1 illustration). Danske landbruksministern (med 1 porträtt). Nordvästerns College (med 4 illustrationer). Den nya svenska fältuniformen (med 1 illustr.). Det nya fruktansvärda sjökrigsvapnet (med 1 illustr.). Kulturkampen i Frankrike (med 1 porträtt). Inviigningen af "Sophies Minde" (med 2 illustrationer). Nyvalda ledamöter af riksdagens andra kammare. I (med 16 porträtt). Stockholms nya vattenverk (med 8 illustrationer). Unga ballongens gondol vattenprofvas (med 1 illustration). Byväder. För HVAR 8 DAG af C. C. Amanda Janson (med 1 porträtt). Veckans porträttgalleri (med 12 porträtt). HVAR 8 DAGS Novellblad XXIV: En hofmans rådighet. Öfers. för HVAR 8 DAG.

RONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

Foto. Jonasson, Göteborg.

PHILIP LEMAN.

PHILIP LEMAN.

PHILIP LEMAN är född i Göteborg den 31 augusti 1837, son af en insiktsfull och framstående köpman, som inflyttat från Holland och därifrån medfört bland annat en kännedom i bankväsendet, hvilken kom Göteborg till godo, då han här grundlade Göteborgs Privatbank, sedermera Göteborgs Enskilda bank.

Göteborgare har Philip Lemans förblifvit — med undantag för de år han vistades i Uppsala, ehuru han var »göteborgare» äfven då, intagande i sin nationsförening ett framstående rum, bland annat såsom dess förste kurator. Till kamrarkretsen inom denna landskapsförening hörde män som Pontus Wikner, Sigfrid Wieselgren, Lars Åkerhielm, A. W. Ljungman o. a. i det offentliga lifvet kände personligheter. Det var »en lång vår» som Lemans tillbrakte i Uppsala, dit han kom 1854 och som han lämnade först 1868. Med någon ändring, förstås, kunde han göra till sina Fausts ord, när denne i början af den stora monologen räknar upp alla de vetenskaper hvaråt han ägnat sig — ty i vidt skilda ämnen hade han skådat in: naturvetenskaper, — möjligen med tanke att blifva läkare — modern filologi, ästetik, statskunskap och slutligen juridik. Det var därför en mångsidigt verserad man, som 1866 aflade doktorsgraden. Han disputerade i statskunskap om våra grannlands representationskick för »gubben Sved», och hans afhandling bedömdes med höga vitsord; men samtidigt anlätades han af Böttiger — såsom fakultetsopponent i moderna språk. När han erhöll lagerkransen, hade han dock redan sagt de filosofiska vetenskaperna farväl och tillhörde juridiska fakulteten, där han 1868 aflade hofrätts-examen.

Omedelbart därefter bosatte han sig i Göteborg, där han erhöll den nyinrättade kammarförvaldplatsen, hvarigenom han såsom stadskamrerarens närmaste man blef nära förtrogen med stadens drätsel och öfriga kommunala förhållanden. Fyra år senare lämnade han denna befattning och inträdde i den framstående juristen A. Philipssons advokataffär.

Denna affär, som alltid ägt ett stort anseende både ur skarpsinnets och hederns synpunkt, har han sedermera alltjämt förkofrat, först såsom Philipssons kompanjon, sedan i samverkan med yngre krafter, och därmed bidragit sitt till höjandet af det svenska advokatståndets anseende. Han är ock Sv. Advokatsamfundets n. v. ordförande.

Men den enskilda verksamheten har blott upptagit en del af Lemans lifsintresser. Ett nog så stort har han ägnat åt allmänna värf. Den kommunalanda, som kännetecknat rikets andra stad, ställer ej ringa kraf på medborgarne och bland dem som under den senaste människoåldern oegennyttigt burit ett af de tyngsta lassen är ovedersägligen Lemans en af de allra främste.

Stadsfullmäktig blef han redan 1873, kvarstod till 1876, då en kommunal partistrid vållade hans och andras uteslutande, men invaldes snart åter och har sedan 1889 varit fullmäktiges vice ordförande samt i viktiga frågor den, hvars ord vägt bland de tyngsta. Med outtröttlig arbetsamhet har han ock tagit del i viktiga kommittéer och beredningar, i kommunala styrelser (exempelvis Högskolans, Göteborgs

museum o. a.), och aldrig dragit sig tillbaka hvarhelst hans sakkunskap eller hans talang tagits i anspråk. Till sitt kommunalpolitiska skaplynné är Lemans närmast en jämkningens och medlingens man, som sträfvar att »ställa kyrkan midt i byn», därtill en sparsamhetsvän som särskildt ömmar för den tyngd, som kommunalskatten lägger på den skattebetalande medelklassen: småhandverkare och deras gelikar.

Att uppräknat alla de frågor för hvilkas lösning han medverkat vore att skildra Göteborgs kommunala historia under senare decennierna.

Tidigt ifrågasattes Lemans som riksdagsmannakandidat, men först vid midten af 1880-talet (samtidigt med att han inkallades i förstärkta lagberedningen) tillät hans enskilda verksamhet honom att acceptera kandidaturen. Emellertid vållade vissa brytningar inom samhället och särskildt motstånd inom de lager, för hvilkas intressen han i sin kommunala verksamhet mest arbetat, att hans namn vid valen till Andra kammaren icke bars fram till seger. Men vid ledigheten efter doktor Ch. Dickson år 1895 invaldes han af Göteborgs stadsfullmäktige i Första kammaren. Här torde den härskande ultrahögerfraktionens ledare till en början hafva sett något misstänksamt på den nyss såsom liberal riksdagsmannakandidat uppställda »frihandlaren», och det dröjde något, innan denne fick ordinarie plats i det utskott, där han bort vara själfskrifven, lagutskottet, till hvars mest insiktsfulla krafter han nu räknas. Hans sunda och klara blick på tingen, hans stora erfarenhet och mångsidiga insikter hafva dock till slut gjort sig gällande. Lemans tillhör den frihandelsvänliga moderatliberala och moderatkonserverativa gruppen inom kammaren; således dess »vänster», om man nu kan begagna detta ord om någon grupp i vår senat. Partiman är han emellertid icke; med en allmänt frisinad läggning har han dock framför allt blick för realiteter och äger den borne skeptikers afsky för allt som smakar af fras. Han kan sålunda uppträda å ena sidan mot sentimentaliteten att ej vilja använda kroppsstraff på uppenbara våldsgärningsmän, men å andra sidan — som senast å juristmötet i Köpenhamn — kraftigt häfda det odemokratiska och känslökränkande i att vilja använda affektiva straff för dem som ej mäktat gälda böter.

Vid senaste riksdagen väckte han bland annat en märklig motion i skattefrågan om aktiebolagsbeskattning, som väl ej segrade vare sig i utskottet eller i kamrarnes gemensamma votering, men som i hufvudsak antogs af Första kammaren och till hvars förman den bevillningsutskottsledamot reserverade sig som nu är finansminister och som skall förbereda en ny skattelag.

Philip Lemans fyllde härom dagen 65 år och är sålunda i ämbetsmännens »pensionsålder». Men känna vi honom rätt, så ärnar han icke »taga afsked» från den mångsidiga allmänna och enskilda verksamheten i hvilken han lefvat sig in och som blifvit ett med hans eget jag. Att det ännu må dröja länge innan så sker, är i allt fall en förhoppning hos alla dem som lärt skatta denna nitiska och dugande verksamhet som kommit så många till gagn.

W.

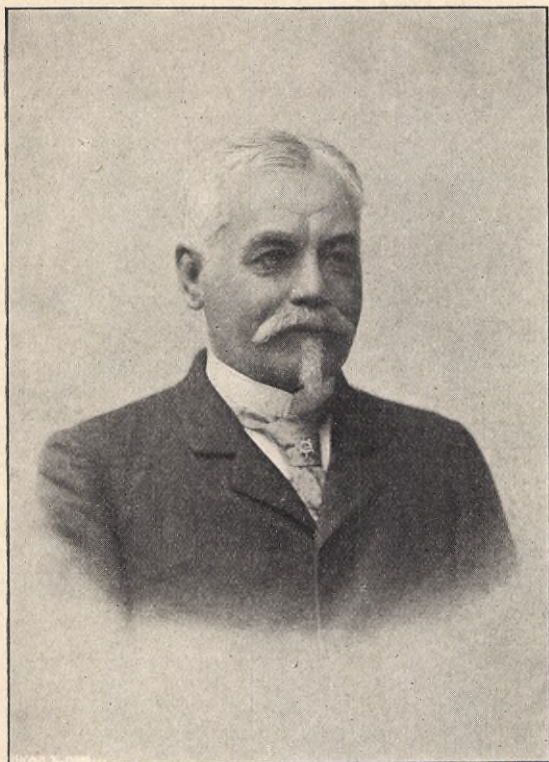
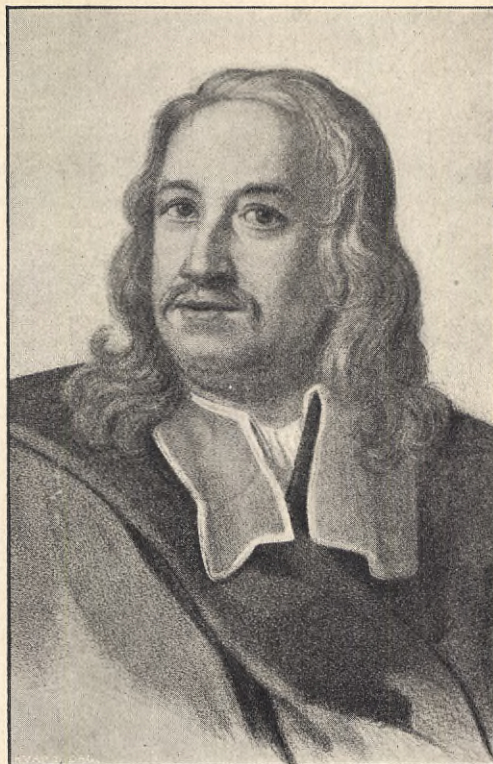

Foto. Maria Tesch, Linköping.

Professor OLOF GUSTAF NORDENSTRÖM.

F. d. professorn i grufvetenskap vid Tekniska högskolan OLOF GUSTAF NORDENSTRÖM afled den 6 september vid Ätvidaberg i en ålder af nära 67 år.

N. var född 1835 i Ätvidaberg, blef student i Uppsala 1854, aflade där bergsexamen 1860 samt genomgick 1861—1862 Falu bergsskola, hvarefter han 1869 var biträdande grufingeniör vid Ätvidaberg. Han utnämndes 1869 till t. f. professor i grufvetenskap vid Teknologiska institutet och 1878 till professor vid Tekniska högskolan. År 1882 förordnades den framstående mannen till Sveriges kommissarie vid grufutställningen i Madrid och företog därefter resor i Spanien. Såsom rådgifvande ingenjör i grubbrytning har N. utöfvat en betydande verksamhet och den svenska grubbrytningen har för framstegen i såväl tekniskt som vetenskapligt afseende till stor del att tacka professor Nordenströms initiativ, dels direkt genom hans eget arbete, dels indirekt genom en mängd af honom utbildade elever. I september 1900 afgick N. från sin befattning som professor vid Bergskolan i Stockholm och öfverlämnades då till honom ett minnesalbum af tacksamma elever från en mer än 30-årig verksamhet. Professor Nordenström var från år 1884 ledamot af Vetenskapsakademien samt innehade flera svenska och utländska ordensutmärkelser. Den aflidne sörjes förutom af maka och barn af en stor krets vänner och elever.

Efter litograf.

OLOF RUDBECK d. ä.

Två hundra år var det den 17 september, sedan OLOF RUDBECK d. ä. afled i Uppsala. Med anledning däraf ägde nyss nämnda dag en fest rum i universitetets aula, hvarvid universitetsbibliotekarien d:r Annerstedt höll högtidstalet.

Olof Rudbeck — »de lärde herrarnes öfverman», som Carl Snoilsky kallat honom i ett af sina stor slagna poem — är ett af de mest lysande namnen i den svenska vetenskapliga världen. Född i Västerås, troligen i januari 1630, blef R. 1648 student i Uppsala samt studerade sedan medicin. Han upptäckte snart lymfkärlen och fick i drottningens närvaro utföra en anatomisk sektion, hvarvid han visade dessa kärl.

Under en utländsk resa studerade R. sedan botanik och anlade efter sin hemkomst botaniska trädgården i Uppsala samt blef med. adjunkt. Han blef sedermera professor i medicin, men ägnade sig i hög grad åt fysik och mekanik, och anlade en mängd fabriker och verkstäder. »Sveriges förnämste ingenjör» på sin tid har det väldiga snillet blifvit kalladt. Äfven gjorde han sig bekant som astronom, men det var särskildt på botanikens område, som R. inlade odödlig förtjänst, icke minst genom det stora planschverket »Campi elysii», hvari öfver 6,200 växtformer funnos afbildade. Vid den stora eldsvådan i Uppsala 1702 förstördes emellertid nästan hela upplagan af 1:sta delen samt öfver 7,000 stockar med graverade figurer.

Sitt förnämsta rykte vann R. emellertid i egenkap af fornforskare, i det att han i sin »Atlant» ville visa, att allt hvad de gamle skriftställarne berättat om sagolandet Atlantis fullständigt träffade in på Sverige, dess natur, folk, sägner etc. Ett

djärfvare och mera fantastiskt arbete kan knappast tänkas, men, huru som helst, bevisar det en kolossal bildning i alla ämnen och ådagalägger en aning om sanningar, som först vår tid upptäckt. Jätteverket mottogs af det samtida Sverige, 17:de århundradets Sverige, som var vant vid storslagna saker, som ett nationalverk, och af utlandet med naturligtvis häpnad, men äfven beundran.

R. var också en utmärkt administratör, med en otrolig arbetsförmåga och i nära ett halft århundrade verkade han oafbrutet för Uppsala universitets och stads utveckling. Han var universitetets rektor och sedan en af dess kuratorer, och man kan säga, att han under en lång tid styrde universitetet genom konungen. Något motstånd fälde icke denna kraftnatur. R:s sista bedrift var att — förtäljer sägen — att med egna händer under den förfärliga branden rädda Gustavianum och biblioteket från förstörelse, medan hans eget hus med alla dess skåtor, träsnitter till »Campi elysii» och upplagan till »Atlanticans» senare delar m. m., blef lågornas rof. Han upprättade sedan en plan till stadens uppbyggnad, som äfven följdes. Men hans kraft var nu tömd, och det stora snillet skattade åt förgängelsen.

DANSKA STATENS NYA SERUM- INSTITUT.

I dessa dagar har i Danmark, efter högtidlig invigning, öppnats den nya stora Stats-anstalten för erhållande af difteriserum, tillgängligt för den stora allmänheten till ett tillfredsställande pris.

Invigningen fick en särskild glans på grund af att en mängd kända vetenskapsmän hade funnit sig från Tyskland, England, Sverige och Norge. Från Sverige märktes professorerna Arrhenius, Retzius och Forsmann samt docenterna Selander och Levin. Från Danmark hade, helt naturligt, funnit sig ministrar, vetenskapsmän och läkare till stort antal.

I ett löfsmyckadt tält höll institutets fader, prof. Carl Jul. Salomonsen invigningstalet, i hvilket han erinrade om serumterapiens tre stormän, Behring, Roux och Ehrlich. Den sistnämnde var närvarande. Tal påminde därpå om serumterapiens förhistoria och om danska statens frikostighet härvid.

Anstalten besågs sedermera och vann allmänt bifall.

DANSKE LANDTBRUKSMINISTERN.

Foto. Bock, Rtings'ed.

Då Danmark i fjol fick sin första vänsterminister, var af de enskilda medlemmarne landbruksministern Ole Hansen obetingadt den, som tilldrog sig största uppmärksamheten. Detta nya begrepp — en vanlig bonde i kungens råd — gaf plats för allehanda gissningar. Skulle denne man vara situationen vuxen? och skulle han passa i uniform och vid hofvet?

Så undrades allmänt vid underrättelsen om utnämningen, men nu när ett år gått och man lärt känna Ole Hansen, undrar man intet af allt det där. Hans stora lugn och behärskning har icke svikit honom ett ögonblick vare sig han går till uppvaktning vid hofvet eller han är i arbete på sin kära gård. Ole Hansens popularitet är stadgad i Danmark under detta förflutna år, han står säkerligen nu som den populäraste af medlemmarne af den i sig själf populära ministären.

Vårt porträtt är taget i sommar under ministerns vistelse å sin gård i Bringstrup vid Ringsted. Dugtig landbrukare som han är, har han god tid att sköta sitt landbruk mellan ministergöromålen.

Foto. Fred. Hise, Köpenhamn.

DANSKA STATENS NYA SERUMINSTITUT.

NORDVÄSTERNS COLLEGE: ETT SVENSKT-AMERIKANSKT LÄROVERK.

I HVAR 8 DAG'S häfte N:o 36 meddelade vi den första af de bebådade intressanta korrespondenserna från den på studieresa i Amerika varande uppsvenske vetenskapsmannen Doktor Carl Sundbeck. Här följer nu den andra korrespondensen, hvilken, vi äro öfvertygade därom, skall tillvinna sig samma intresse som den förnämnda. — Eftertryck förbjudes.

Fotografierna speciellt tagna för HVAR 8 DAG.

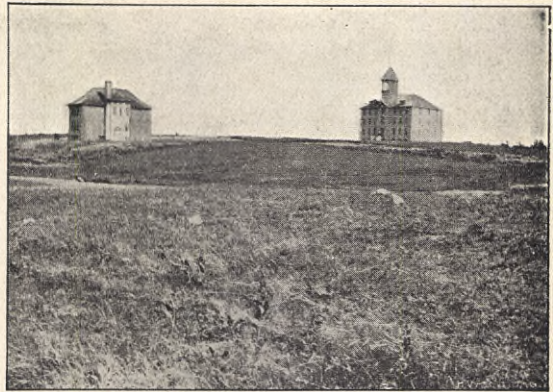
Det var en öfver måttan het sommardag, som jag med mitt obetydliga resgods anlände till den lilla, högt upp i nordvästra Minnesota belägna staden Fergus Falls, en af dessa många amerikanska städer, om hvilkas tillvaro ingen geograf för sju eller åtta år sedan hade en aning. Ännu äro till stor del gatorna endast gropiga vägar, och folk går omkring och säger: där rådhuset står nu, hade jag min köksträdgård 1895!

Fergus Falls är belägen i världens rikaste hvete-trakt, Red-River dalens södra del. Att skandinaverna voro talrika i dessa näjder, visste jag förut, men att de på stora områden utgjorde tre fjärdedelar och mera af hela befolkningen, öfverstege mina förväntningar.

Jag hade besökt en mängd farmar, innan jag kom till Fergus Falls, och mitt ärende där var nu inga landbruksstudier, utan det gällde ett besök i ett af svensk-amerikanarnas allra yngsta läroverk, Nordvästerns College.

Efter något letande och några promenader fram och åter i den tropiska hettan fann jag rätt på den svenska skolans vicepresidents, pastor L. Johnsons, bostad och blef på det mest hjärtliga sätt välkommen af den vördnadsvärde gamle mannen, som förklarade, att detta var det första besök han fått direkt från Sverige under det snart halfva sekel han här vid präriernas gräns arbetat för svensk bildning och luthersk kristendom.

Snart voro vi på väg öfver den jungfruliga jorden till det ännu något flackt belägna läroverkets tvänne, förra året uppförda byggnader. I det större med torn försedda huset finnas alla lärosalarne samt rektorsbostaden, i det mindre skola

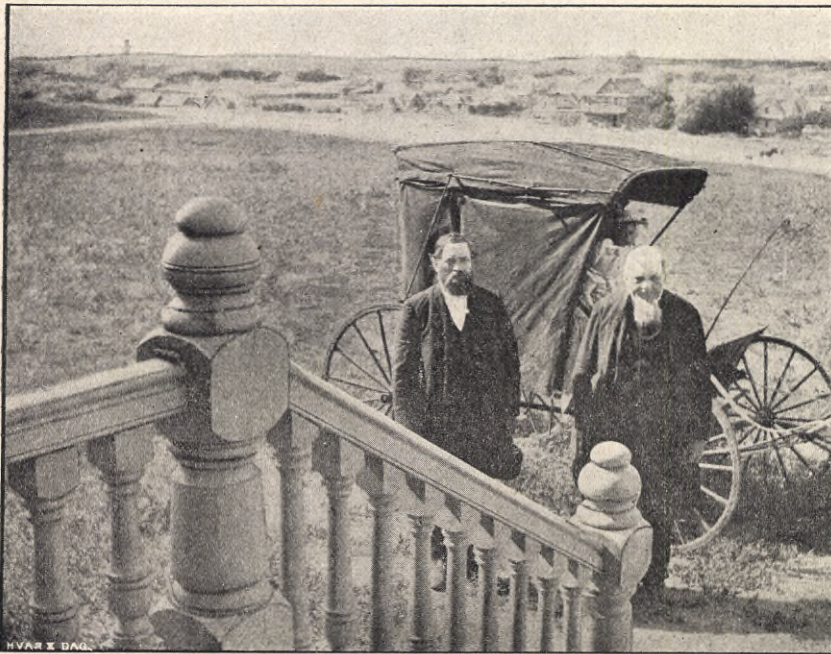

NORDVÄSTERN COLLEGE.

inrymmas elevernas sofrum, matsal m. m. Under det vi genomströfvade det under sommaren tomma huset, kom genom en lycklig händelse läroverkets president, doktor M. Modig (Moody) i sin »buggie» åkande till platsen, och jag hade nöjet att från läroverkets trappa få fotografera både presidenten och vice presidenten. Den gamle mannen med hvita skägget är pastor L. Johnson. Den kraftfulla, energiska gestalten vid hans sida är doktor Modig, hvars barn titta ut ur buggiens sufflett. I bakgrunden syns staden.

Det har icke varit en lätt sak att få ihop de omkring 60,000 kr., som f. n. äro nedlagda i detta läroverk, men, sade pastor Johnson på sitt enkla sätt, svenskarna här rundt omkring började skicka sina barn till utländska (= amerikanska) skolor, och de började glömma bort svenskan, så det skar oss i själen, och vi voro rent af tvungna att skaffa ett svenskt läroverk, kosta hvad det ville. Och hvad det kostade, det var bland annat denne gamle mans alla hvilostunder under ett helt årtionde och vid den ålder, när andra få ro efter sin lifsgärning. Jämte af d:r M. har han haft god hjälp äfven af rektor Ljungdahl (Youngdahl).

Alla kurser vid Nordvästerns College äro treåriga och äro följande: den förberedande akademiska, motsvarande ungefär 6 klasser, handelsskolan, musikskolan och — hvad som är synnerligen viktigt: folkskoleseminariet. Elevantalet är 130, lärarnes antal 6, däribland några provisoriska. Att anskaffa lärare har visat sig svå-

NORDVÄSTERN COLLEGE'S PRESIDENTER, doktor Modig (t. h. å fot.) och pastor Johnson.

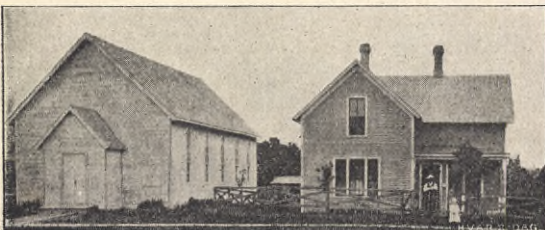

I FERGUS FALLS SVENSKA PRÄSTGÅRD.

rast. Skulle icke moderlandet härvid kunna bidraga, och skulle man icke i en framtid kunna få räkna tjänsteår vid våra svensk-amerikanska läroverk, genom hvilka vi ha så ofantligt stora kulturintressen att skydda. Biblioteket befanns rätt bra försedt med — engelska böcker. Ursäktande förklarade pastor J., att svenska böcker äro nästan omöjliga att få och dessutom »så förfärligt dyra». Det var rörande att höra dessa den gamles ord och där bakom veta all hans ålderdoms osparda möda att skaffa medel till försvar för Sveriges sak här långt i fjärran. — Nog skulle väl någon kunna förse Nordvästerns College åtminstone med våra större historiska verk! (Adressen är endast: North Western College, Fergus Falls, Minnesota, U. S. A.)

Vi tillbrakte tvenne angenäma dagar i Fergus Falls prestgård. Den lilla enkla svenska kyrkan synes på bilden och där bredvid mister Söderström, stående i sin dörr med sin lilla flicka. Mr S. är baptist, men med det frisinne, som utmärker hans adoptivland, är han icke blott god granne med pastor J., utan äfven hans trofaste medhjälpare för Nordvesterns College.

Snart slog dock afskedets timma. Jag fick många många hälsningar med till den gamla kämpens barn-domsminnens land, det fattiga, men på kraftiga söner så rika, steniga, skogiga, sjöfyllda Småland, som han med tårar i ögonen sade sig aldrig mer kunna hoppas få se, ty hans gamla hälsa orkade ej den resan mera... Han skulle sova i den kyrkogård, han själf vigt. Och mänskligt att se skall väl så snart ske. Men då skall ännu under århundraden — så vilja vi tro — den unga högskola, han grundat, för-

SVENSKA KYRKAN I FERGUS FALL.

kunna den gamle, trogne tjänarens, de svenskes i försakingringen herdes lifsgärning, och stolt stå här, en den svenska bildningens förpost vid civilisationens gräns.

Carl Sundbeck.

DEN NYA SVENSKA FÄLTUNIFORMEN.

Nya uniformer stå på dagordningen i svenska armén, sedan man genom erfarenheter från de senaste utländska krigen kommit under fund med, att de nu brukliga uniformerna med sina lysande färger och metalldelar göra millitärerna till alltför synliga skottaflor. En komité har varit tillsatt för frågans dryftande och komitén har nu börjat pröfva ett slags kakhifärgad uniform, hvartill man tydligen fått idén från boerkriget.

De grågula långbyxorna äro försedda med en smal passpoalrand i regementets olika färger. Jackan är framtill försedd med fyra rymliga fickor, två å hvardera sidan. Om lifvet går ett skärp, som sammanbäler jackan. Knapparne äro alternativa af mörkbrunt läder eller af metall med en mörkgrå färgbeläggning. Om vänstra armen är ett band, hvarpå finnes insydt regementsmärket. Bandet är löst fäst vid armen, så att det vid behof kan aflägsnas. Distinktionstecknen finnas på ärmarnes nedersta del. Hvad hufvudbonaderna beträffar har man stannat vid en hattmodell, som nära påminner om sydafrikanska kriget och tyskarnes sådana de användas bland kolonialtrupperna. Brättena äro emellertid uppvikta åt tre håll, hvarigenom hufvudbonaden fått en förvillande likhet med de bekanta Karl XII-hattarne. En kokard med konungens namnchiffer i metall är förslagsvis fäst vid vänstra sidan. I händelse af regn eller starkt solsken kunna de tre brättena fällas ned.

De nya uniformerna ha förfärdigats till ett antal af inemot 150 och utdelats till olika vapenslag för att pröfvas till den stora höstmanövern. Vid Göta lifgarde har en tropp under befäl af en löjtnant företagit utmarscher för att uttröna deras lämplighet i terräng. Hvar helst de gråklädda männen tågat fram i sina uniformer, ha de väckt mycken undran.

Foto. Lindahls fot.-aff., Stölm.

DET NYA, FRUKTANSVÄRDA SJÖKRIGSVAPNET.

Efter fotografen

EN NY ENGLSK UNDERVATTENS-TORPEDBÅT.

KULTURKAMPEN I FRANKRIKE.

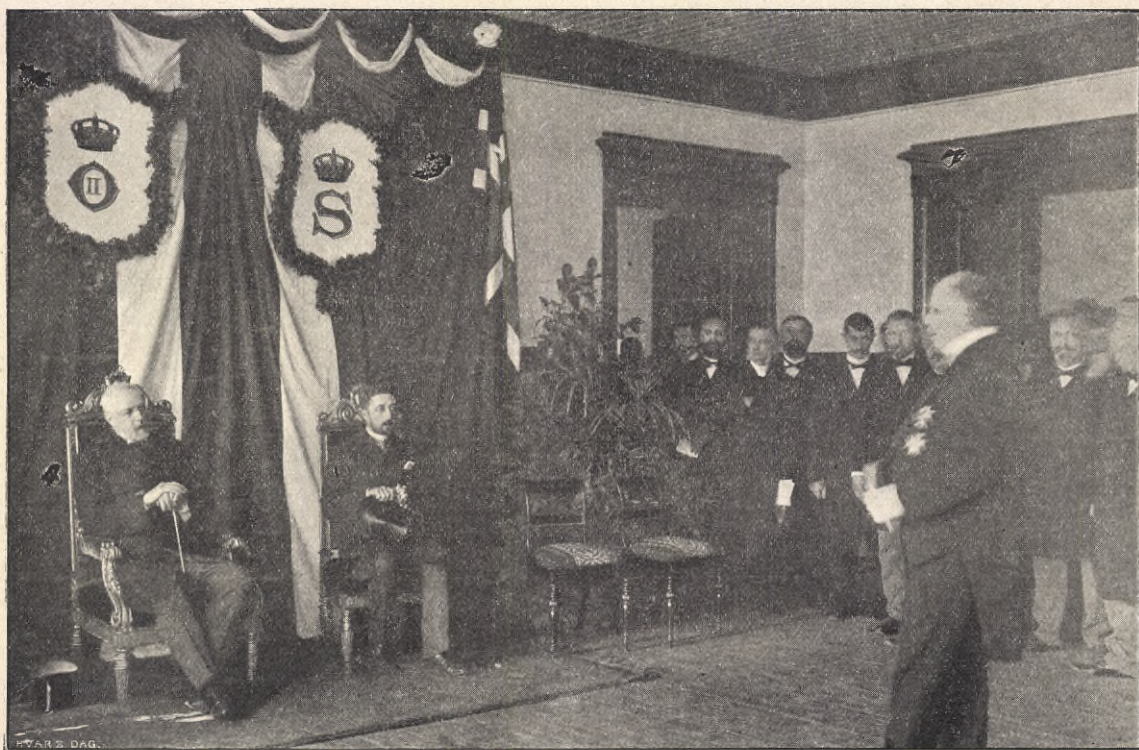

Öfverstelöjtnant DE SAINT-REMY, som afskedats till följe af uraktlåtenhet att enligt order sända militär till hjälp vid klosterekolors stängande.

Sedan Frankrike efter en rad lyckade försök med undervattenstorpedbåtar kommit till insikt om den ofantligt stora betydelsen af detta senaste tidens sjövapen och i följd däraf anskaffat en hel liten flottilj dylika, har England, som naturligtvis följt de franska försöken med största intresse, nu också låtit bygga ett flertal dylika tingestar. England har följt den amerikanska s. k. »Hollandtypen» och man håller som bäst på med att pröfva de nya båtarna. Vi lämna här en bild efter fotografi af en dylik fruktansvärd undervattenstorpedbåt, då vi tro att detta moderna sjökrigsvapen är och bör vara af intresse äfven för Sveriges sjöförsvarsfråga. Dessa engelska torpedbåtar ha gått mycket betydliga distanser helt under vatten och utan att besättningen haft ringaste men däraf Den hastighet de därvid skola uppnå, nedsänkta under fyra timmar, lär vara fixerad till 7 knop. Priset för en undervattenstorpedbåt om 120 tons utrustad med 4 torpeder är cirka 500,000 kronor.

INVIGNINGEN AF »SOPHIES MINDE».

DET NORSKA HEMMET FÖR VANFÖRA.

HVAR S DAG.

Foto. Skarpmoen, Kristiania

INVIGNINGEN AF SOPHIES MINDE: General Thaulow håller högtidstalet.

I nr 46 återgäfvö vi en illustration af det nya hemmet för vanföra i Kristiania, i enlighet med konungens bestämmelser uppfördt för den fond, som insamlades vid konungaparets regeringsjubileum 1897. Invigningen skedde den 8 september i närvaro af konung Oscar och prins Eugen; drottningen blef af opasslighet förhindrad att, såsom beramadt var, öfvervara densamma. Vi bringa några bilder från invigningshögtidligheten, hvarå igenkännas flera framstående norska män.

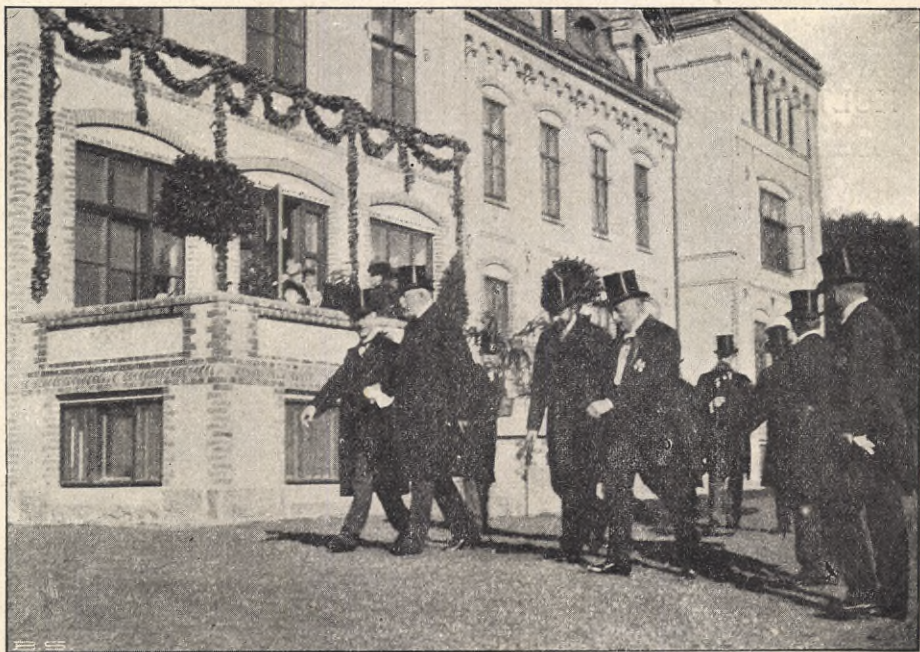

Foto. Skarpmoen, Kristiania.

KONUNGEN OCH PRINS EUGEN BESE BYGGNADEN.

NYVALDA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS 2:DRÄ KAMMARE I.

Rektor
O. A. BENGSSON.
Moderat-konservativ.
Borås.

Borgmästare
L. K. BROCK.
Moderat-liberal.
Mariestad—Sköfde—Falköping.

Vice Konsul
I. FR. LJUNGGREN.
Frisinnad.
Kristianstad.

Disponent
ERIK RÄF.
Fr. religiös.
Tveta härad.

Arkitekt
Å. H. HAMMARSKIÖLD.
Konservativ.
Svede och Tunälans
domsaga.

Disponent
C. GUSTAFSON.
Moderat.
Vifolka—Valkebo och Gullbergs
domsaga.

Bröksägare
C. H. J. P. BURÉN.
Moderat.
Lysings och Göstrings
domsaga.

Medicinalrådet
R. A. WAVRINSKY.
Frisinnad.
Södertörns domsaga.

Överstekammarjunkare
Friherre C. C. SON BONDE.
Frisinnad.
Oppunda härad.

Hofstallmästare
GÖSTA TAMM.
Frisinnad.
Vi lättinge här.d.

Landtbrukare
ERIK THERMÉN.
Moderat.
Västmanlands västra
domsaga.

Direktör
ERNST BECKMAN.
Frisinnad.
Södra Roslags domsaga.

Bruksägare
A. R. REUTERSKIÖLD.
Konservativ.
Olands härad.

Folkskollärare
JOHAN STRÖM.
Frisinnad.
Malungs och Näs tingslag.

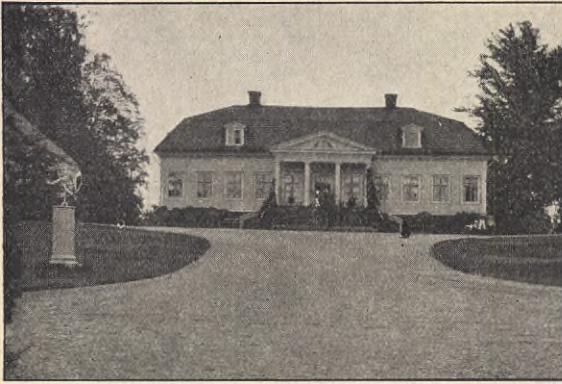

Musikdirek'ör
ALFR. LUNGGREN.
Frisinnad.
Varberg—Kongsbacka—Falkenberg—Laholm.

Landtbrukare
I. M. JOHANSSON.
Moderat.
Tösbo och Vedbo domsaga.

STOCKHOLMS NYA VATTENVERK.

NORSBORG,
ett af de för den nya vattenverksanläggningen inköpta
godsen vid Mälaren.

BOMSJÖN,
hvarifrån det nya verket skall hämta vatten.

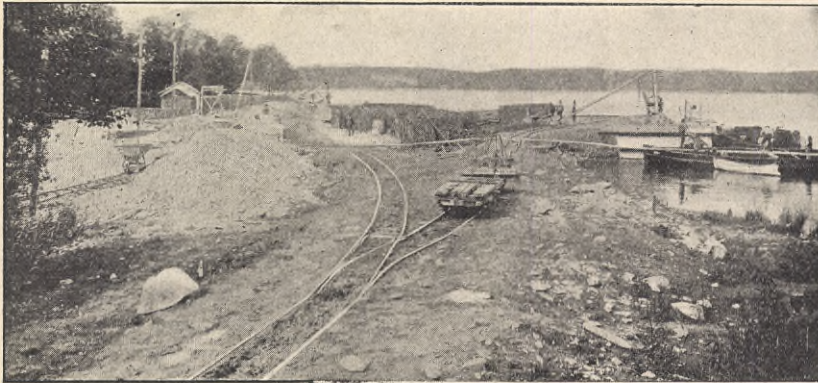
Hufvudstadens vattenledning hämtar, som be-
kant, för närvarande sitt vatten dels från
Årstaviken, en Mälarevik, som sköljer södra sidan
af Södermalm, dels från några vid vikens strand
anlagda brunnar samt utdelar det samma efter
skedd filtrering genom sand så väl inom stadens
planlagda område som ock på några ställen utanför
dess gräns. Vattenledningens hufvudsakliga delar

värde den 1 jan. 1896 utgjorde 6,902,250 kr. 2 öre, ett
sexdubbel högre värde än 35 år tidigare. Emellertid
kommer Årstaviksverket att om några år kasseras,
såsom otidsenligt och i en framtid icke mera till-
räckligt. Stockholm kommer att få annat och väl
äfvén bättre vatten. Man är nu i full färde med
att uppföra det nya vattenverket vid Norsborg,
dit man kommer, om man far förbi Kungshatt vid

Mälaren fram till Eckerö-
fjärden, där man på vän-
stra stranden ser herre-
godsen, Norsborg, Sture-
hof och Vällinge.

I förbindelse med Mä-
laren ligger här Bom-
sjön, och skall det nya
vattenverket tillgodogöra
tre slags vatten, grund-
vatten, Bomsjövatten, Mä-
laren, så att det bör för-
slå för evärdelig tid. Till
att börja med behöfva
en last de båda första sla-
gen af vatten anlitas.

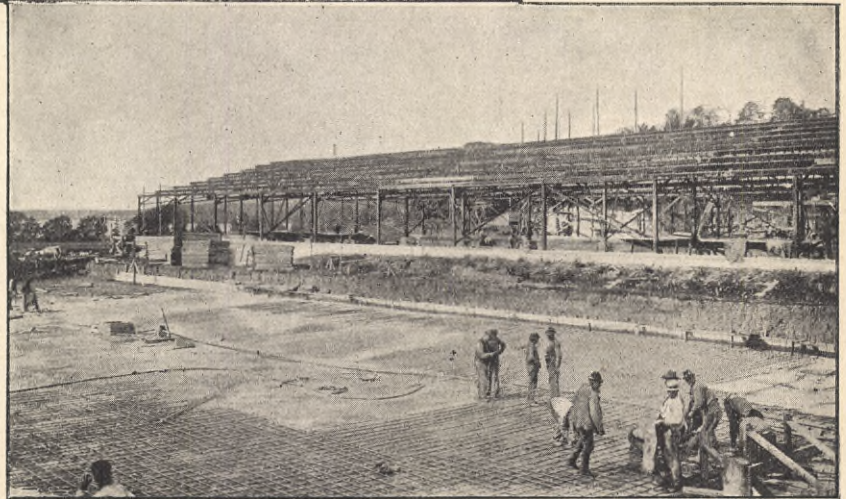
Vid ett besök å platsen,

HAMNEN VID NORSBORG.

äro vattenverken vid
Skanstull och Eriksdal,
omfattande pumpverk,
filtrerbassänger, brunnar
m. m., vattenreservoarerna
i Årstalunden, Vanadis-
lunden och Stadshagen,
vattentornet vid Mose-
backe med sitt uppför-
ringsverk och rönnätet,
hvilket sammanbinder de
ofvan nämnda delarne.

Anläggningen vid År-
staviken påbörjades 1858
och den 1 juli 1861 kunde
den nya vattenledningen
tagas i allmänt bruk. Se-
dan dess ha anläggning-
arne naturligtvis efter
hand måst utvidgas, så att
vattenledningens bokförda

EN AF DE STORA VATTENFILTRERBASSÄNGERNA UNDER ANLÄGGNING.

STOCKHOLMS NYA VATTENVERK: 1. Tunneln borrar med elektriska bormaskiner; t. v. står chefen för tunnelarbetet, ing. Meurling. 2. Den underjordiska vattentunneln vid Bomsjön. 3. Bostad för gifta arbetare vid Norsborg. 4. Tunnelns utlopp i Bomsjön; t. h. det efter explosionen återbyggda maskinhuset.

hvarifrån vi meddela en del intressanta bilder, se vi t. ex. den stora filterbassängen med öfverbyggnad af järn. Filtrenna skola till ett antal af 22 sträcka sig i en rad söderut. Tills vidare behöfvas dock endast tre filter.

Bredvid den snart färdiga bassängen håller man på att uppföra en byggnad för luftningsfiltern, som skall befria grundvattnet från dess järnhalt. Grundvattnet ledes från de brunnar, där det upprinner, fram till luftningsfiltern, där det flyter ut på ett skärmtak af veckad plåt. Genom i plåten

borrade hål faller det fritt ned i luften in i en behållare, hvarvid järnet syrsättes och utfaller.

Det stora maskinhuset börjar resa sina murar. I höst torde maskinerna kunna inflyttas här, och här blir hela verkets elektriska kraftcentralstation.

Vi beskåda vidare den stora ledningen till Stockholm, som på ett ställe är förlagd öfver ett högt berg. Vi gå förbi och kanske äfven in i arbetarnes baracker — och vi kunna icke underlåta att tänka, hvilka behof en stor stad dock har och huru kompliceradt det moderna samhället är!

UNGE'SKA BALLONGENS GONDOL VATTENPROFVAS.

Gondolexperiment i vatt-
net företogs ny-
ligen med kapten
Unge's bekanta
ballong för att ut-
röna gondolens
bärighet och öf-
riga egenskaper.

Experimenten
skedde i Värtan, i
närheten af Park-
udden, och den
med hvitt gummi-
tyg öfverklädda
samt med långa
luftpåsar på si-
dorna försedda
gondolen bogse-
rades i vattnet hit
och dit af en liten
ångare, medan in-
geniörerna Wi-
kander och Fränkel
samt löjtnant
Eneström tagit
plats i gondolen.
Det hela aflöpte
väl.

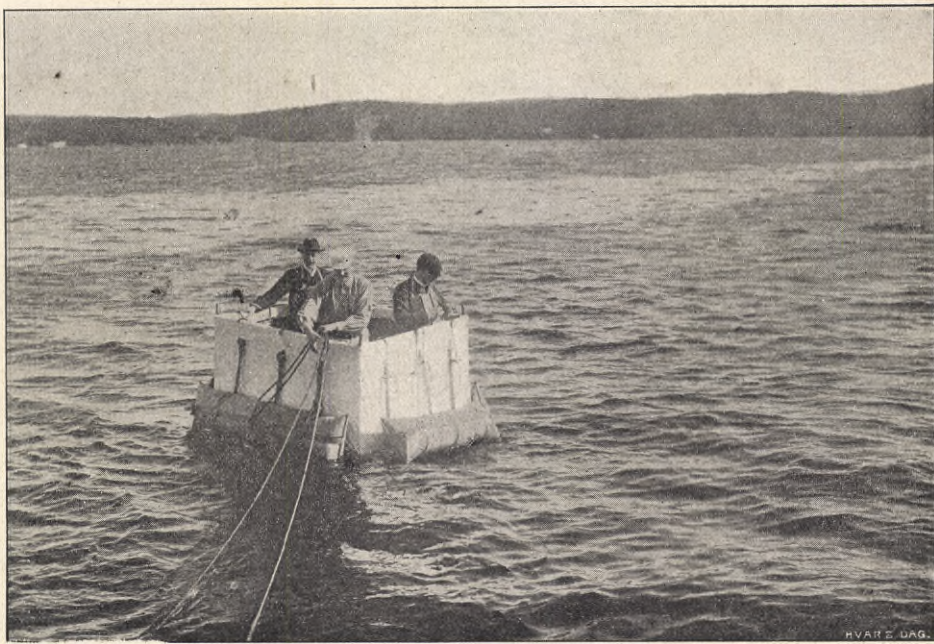

Foto. Lindahls fot.-aff., Sthm.

KAPTEN UNGE'S GONDOL PRÖFVAS I VATTEN: I korgen befinna sig löjtnant Eneström, ingeniörerna Wikander och Fränkel.

BYVÄDER.

För HVAR 8 DAG af C. C.

Badsocieteten var högst intrigerad. Man gaf sig knappast tid att hälsa på hvarandra vid morgonpromenaden, så ifrig var man att diskutera händelsen. Naturligtvis egentligen damerna, ehuru en och annan herre ej håller försmådde att låta sitt ljus lysa under diskussionen. Isynnerhet gamle major Eneman, som var societetens skvallerkrönikör, och alltid var på spaning efter nyheter. Saken i fråga var verkligen intressant, och åsikterna om huru historien skulle sluta, voro ganska olika.

Ända sedan den egentliga badtidens början hade badortsocietetens grädda med stort intresse följt en inför deras ögon sig utvecklande roman, ehuru dess upprämnin var den mest hvardagliga i världen.

Hjälten var den af de unga damerna beundrade. af alla de unga herrarne afundade, vackre och elegante sjöofficeren löjtnant Höök; hjältinnan den af ingen beundrade, men af många afundade, rika grosshandlardottern från Malmö, fröken Agda Mörk. Vacker var hon ej, rolig var hon ej, men hennes pappa ägde fartyg och relationer i alla världens kanter, och de millioner dessa inbrakte, eller ansågos inbringa, spridde en gyllene glans kring hennes lilla obetydliga person. Man kan därför fatta att den sorgligt tomma plånbok, som hvilade öfver den vackre löjtnantens hjärta, med all makt sökte draga detta senare till ofvannämnda millioner. Att Agdas lilla sjuttonåriga hjärta redan tillhörde honom, var mer än tydligt för alla: så att i nära fjorton dagar hade den stående frågan varit: h a r

han friat, eller skall han fria. Att han skulle få ett gynnsamt svar, var ju solklart.

Men nu — ja nu komma vi till själfva den förveckling som så mycket intrigerade badsocieteten, och som ej kunnat utredas af major Eneman, oakadt de ifrigaste spaningar!

För två dagar sedan aflämnade Göteborgsbåten en engelsk familj — herre, fru och dotter — den senare mer än vacker — skön som — ja, hvar och en får själf välja jämförande bild. Då musiken i badhusparken stämde sina instrument till den vanliga aftonkonserten, visste redan hvarenda en af de promenerande att den nykomna familjen var bottenrik — rikare än någon i Sverige. Och att allt, allt skulle gå till den sköna unga dottern, som var enda barnet. Man kan föreställa sig med hvilket intresse allas blickar följde dem, där de spatserade fram och tillbaka i stora lindallén framför societetshuset; och hvilka djärfva förhoppningar uppstego ej hos många små fattiga notarier och underlöjtnanter. Men ännu mera stegrades intresset då man fick se huruledes löjtnant Höök steg fram, hälsade, och under liflig konversation fortsatte promenaden vid den sköna engelskans sida. Efter en stunds hviskande och undran hade man fått klart för sig — på hvad sätt visste ingen — att detta var gamla bekanta till löjtnanten från någon af hans sjöexpeditioner.

Ungherrarne kände sin antipati mot Höök växa, de unga damerna funno den främmande »simpler och

kall», mammorna suckade af medlidande med lilla Agda Mörk — ja! Hvar fanns hon? Ingen hade sett någon af familjen sedan middagen. Alltsom aftonen framskred blef situationen verkligen alltmera spännande. Löjtnanten såg rent af förälskad ut, de gamla förhöllo sig passivt, och den unga damen — hennes namn hade man ännu ej lyckats uppspåra — var visserligen lugn och tillbakadragen, men — hvem kunde motstå Erik Hööks vackra ögon!

Under tiden satt Agda Mörk längst ute på vågbrytaren med sin »bästa vän», Anna Littner, gråt och beklagade sig öfver männens opålitlighet i allmänhet, och Erik Hööks isynnerhet; under det hennes vän sökte väcka hennes kvinnliga stolthet, och uppmanade henne att ej låta honom eller någon annan se de kval hon led. Anna bad henne följa med upp i parken, höra på musiken, vara glad och ej låtsa om den trolöse. Men tyvärr hjälpte här inga förnuftiga föreläsningar. Lilla Agda var en vek och hängifven barnasjäl, som ej förstod sig på hvarken stolthet eller förställning. Så mycket lyckades dock vännen uträtta, att Agda följande förmiddag skulle infinna sig i parken vid konserten, ej titta åt Höök, och på aftonen följa henne, vännen, och hennes bror, den unge ingenjören, på en längre segeltur.

Dagen därpå var det som om alla i den lilla romanen handlande personerna voro bortblåsta. Ingen af dem visade sig någonstades. Majoren var på spaning sedan morgonen, men ännu hade ingen hört resultatet. Hade den engelska familjen afrest? Hade Höök följt dem? Hade han fått korgen och rest ensam med en annan båt? Saken var verkligen spännande.

De af sällskapet, som brukade företaga en segeltur på eftermiddagarne, kunde i badhusparken upplysa om, att de sett fröken Mörk begifva sig ut med unge Littner och hans syster, ehuru de själfva ej vågat följa deras exempel, då lotsarne enstämmigt förklarade att vädret var mindre pålitligt. Endast en båt till hade lagt ut, men hvem som tagit den, visste ingen säkert — dock trodde några af sjöfolket, att det möjligen var »sjölöjtnanten», emedan ingen skärgårdskarlar var med, endast en halfvuxen pojke, som brukade följa Höök på dennes seglatser.

På den högt belägna restaurantens balkong sutto några unga herrar och damer, beväpnade med kikare, för att vid eftermiddagskaffet roa sig med att iakttaga de båda seglarne. — Att någon kunde hafva något att säga om vädret! Se så bra det går — en så lagom bris — så vackert hafvet är — den som vore därute!

— Hvem kan den ensamme herrn i den mindre båten vara? Han har endast en pojke med sig.

— Minsann är det icke Erik Höök!

— Åh! låt mig se!

— Nej — låt mig se!

— Det är min kikare, du får vänta!

Medan de drogos om kikanne steg ett svart moln hastigt upp vid synranden; det var som hade en mörk rand plötsligt dragits öfver hafsytan, just där Littners båt gled fram — i ett nu böjde den sig åt sidan så att seglen nära nog doppades i vattnet, den svarta randen fräste hvit — man såg huru seglen hastigt rycktes ned — huru den med vatten

fyllda båten tungt stampade i de upprörda vågorna. Åskådarne på balkongen stodo skräckslagna. Skulle den kantra? Skulle de seglande komma undan med lifvet?

Den andra båten hade ännu ej nåtts af stormbyn, men de sågo huru den med all makt sökte kryssa sig fram till de nödställda. Skulle det lyckas den djärfve?

Så sänker sig molnet och en tät slöja af störtregn skydde alltsammans för de ifrigt spanandes blickar. Det nådde snart fram till dem, och om ett par minuter var allt ett grått töcken, i hvilket de upprörda vågornas skumkrönta kammar glimmade som silfverblikar.

Alla måste söka skydd i musikrummet innanför balkongen. Här sutto de instängda nära nog en timma, medan rånet strömmade ned som om himlen vore öppen, utan att våga tala annat än i hviskningar. Det var alltför otäckt att tänka sig hvad som kahända föregick därute.

Så småningom upphörde regnet, solen sken åter fram, hafvet blänkte i långa vattrade dyningar, då och då krusade af en liten förrrad vindpust, och in förbi vågbrytaren gled, med slappa segel, löjtnant Hööks lilla båt — tillsynes nästan öfverbefolkad.

Hvar var den andra?

Hastigt efterskickades galoscher, och man störtade ned till hamnen — men o ve! När alla de nyfikna hunno dit, voro alla båtens passagerare borta! Dock tyckte sig den outröttlige majoren, som bodde i närheten, från sitt fönster hafva iakttagit, att en särdeles öm blick växlats mellan löjtnanten och Agda Mörk, samt att han kysste hennes hand innan han släppte den, då han hjälpte henne vid urstigandet. Ingenjören och hans syster voro äfven med.

Ja — den dagen kunde man ju ej få veta mera. Och dagen därpå voro såväl Mörks som löjtnantens afresta med den tidiga morgonbåten. De Littnerska syskonen begäfvos sig vid middagstiden ut på en längre segeltur i sin nu tillrättakomma båt, och som de aldrig umgåtts med den »högre societeten», fick man ingenting veta af dem; hvarken om löjtnanten friat till och fått korgen af den sköna engelskan, eller om han kanske funnit hennes millioner mera problematiska än lilla Agdas; ej heller hvad som egentligen tilldragit sig under regnbyn ute vid skären.

Så att gamla grefvinnan X., som var den mest tongifvande, ansåg att man helt och hållet skulle glömma denna lilla historia, hvilken så länge försatt badsällskapet med stoff till skvaller och prat.

Åtta dagar därefter fingo åtskilliga af badgästerna med posten små bref, innehållande kort, på hvilka stod:

ERIK HÖÖK.

AGDA MÖRK.

— Hvad var det jag alltid sagt! af dem som voro nog lyckliga att få rätt.

— Något krängel har det i alla fall varit! af dem som varit af motsatt åsikt.

Som den vackre löjtnanten nu i alla fall var ohjälpligt förlorad för dem, upphörde han och hans öden att intressera de unga damerna; under det de unga herrarne kände sin harm växa: en sådan inpskad filur — han knep sig ändå ett par millioner!

AMANDA JANSON.

Foto. Florman, Stockholm.

AMANDA JANSON, den lika talangfulla som fagra unga skådespelerskan vid Dramatiska teatern i Stockholm.

Bland Dramatiska teaterns yngre artister intager fröken Amanda Janson en framstående plats, icke blott på grund af sin skönhet — en egenskap, som i vissa roller i särskildt den franska moderna repertoaren och äfven i den klassiska öfver hufvud taget är nästan oundgänglig, ifall någon illusion skall uppnås — utan äfven till följd af sin talang, hvilken till på köpet är stadd i framåtskridande.

Fröken Janson var 1890—92 elev vid Dramatiska teatern och har allt sedan dess varit anställd därstädes. Hon erhöll 1897 värdigheten af »premieraktis». Bland de många roller hon utfört märkas Emilia Galotti, Françillon, Inez i »Helgon eller vinninnig», Hermione i »Filosofi och kärlek», Nina i »Cremonesaren», Eva i »Den sönderslagna krukans», Camille i »Lek ej med kärleken», Juliette i »Odette», prinsessan Gabrielle i »Rabagas», Militza i »För kronan», Viola i »Trettondagsafton», Suzanne d'Ange i »Falska juveler», den unga stenograffröken i »Ungdomsvännen» m. fl.

Strålande vacker på scenen och alltid, när det så passar sig i rollen, iförd högst eleganta och icke sällan originella dräkter, skulle fröken Janson på

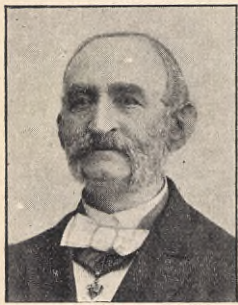
en af utlandets större scener vara vigd åt utförandet af »de stora koketterna». På Dramatiska teatern måste emellertid artisterna i allmänhet ägna sig åt både den ena och den andra genren, och sålunda har fröken Janson fått utföra roller af ganska olika natur. Hon har sålunda i »Ungdomsvänner» visat, att hon är mäktig framställa en allvarlig och borgerlig karaktär, och hennes stillsamma spelsätt i detta stycke var af mycket god verkan.

Som Viola i »Trettondagsafton» komma alla fröken Jansons goda egenskaper till sin rätt. Hon är där, som en kritiker sagt, »öm och trånande, vek och skalkaktig, skälm och exalterad, bedårad och bedårande», allt efter som rollen fordrar det. Och Suzanne d'Ange's förkrossande roll, i »Falska juveler», har den graciösa skådespelerskan äfven med mycken smak uppburit på sina vackra skuldror, om också denna roll, för att riktigt komma till sin rätt, fordrar mera nyansering.

Det porträtt vi här lämna af den unga skådespelerskan är, kan man väl säga, icke ofördelaktigt. Men det är ändå icke på minsta sätt smickradt, endast likt.

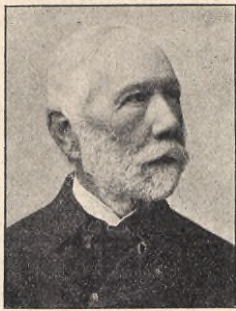
O. R.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

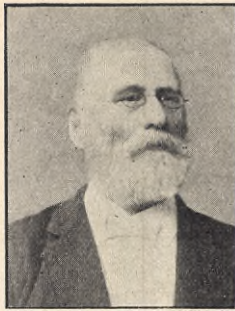
P. A. RIBBING.

Den 9 september fyllde öfverstelöjtnanten vid k. Smålands Husarregementet *Per Aroid Ribbing* 75 år. Den vördade åldringen, som 1885 tog afsked från regementet, har 50 år varit jordbrukare i 12 år ordförande i Mosskulturföreningen, samt i 25 år dels v. ordförande, dels ledamot i styrelsen för Jönköpings läns hushållningssällskap.

J. L. BÅÅTH.

75 år fyllde den 11 september härads höfdingen *J. L. Bååth* i Stockholm, hvilken bl. a. gjort sig bemärkt genom många uppsatser i juridiska ämnen. B. var på födelsedagen föremål för mycken uppmärksamhet.

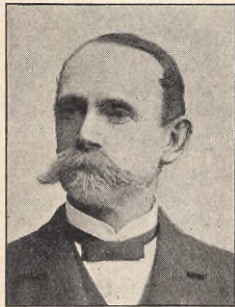
E. MALMSTRÖM.

Afsked från sin lärarebefattning i Lunds Katedralskola har vid detta läsårs början beviljats adjunkten *Emil Malmström*. M. har i icke mindre än 82 lästerminer ägnat läroverket sin tjänst. Den vördade famle blef också när han i år fyllde 75 år föremål för en lika uppriktig som välfortjänt hyllning.

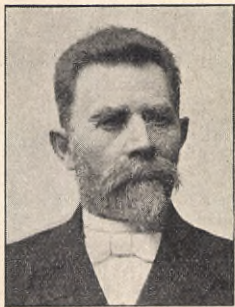
L. A. HEDIN.

70 år blef den 1 september t. kanslisekreteraren *Lorens Alfred Hedin*, en i Stockholm mycket känd person, hvilken bl. a. skrivit böcker om brodern Svante Hedin och Daniel Hvasser. H. hyllades på födelsedagen på flere sätt.

V. F. HAMMARSTRAND.

60 år fyllde den 2 september jägmästaren *Victor Ferdinand Hammarstrand* i Göteborg. Efter att i flere år innehaft ordinarie tjänst i annat revir, transporterades H. till jägmästare i Bohus revir 1892.

L. M. THORSSON.

60 år fyllde den 10 september byggmästaren *L. M. Thorsson* i Gälle. Sedan 1868 har Th. lett alla större brobyggnader inom norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet. Han erhöll 1899 kongl. patriotiska sällskapets medalj i guld.

C. M. LINDEBÄCK.

60 år fyllde den 3 september direktör *C. M. Lindebäck* i Lysekil. L. har under ett 30-tal år verkat inom Bohus län som läns trädgårdsmästare och därunder inlagt stora förtjänster för trädgårdsodlingens befrämjande inom länet.

G. H. FRÖDING.

60 år fyllde den 9 augusti f. öfverstelöjtnanten *G. H. Fröding*, hvilken gjort sig känd som kulturhistorisk författare. F. hyllades på födelsedagen af vänner och bekanta.

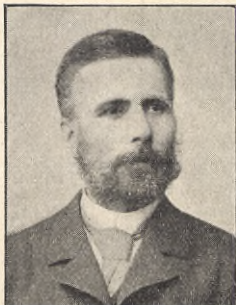
J. A. E. ALMEGREN. †

Tullkontrollören vid tullbevakningen i Göt borg, *Johan August Edvard Almegren* afled den 9 september å Serafimerla arettet i Stockholm. A. har under hela sin tjänstetid utmärkt sig för ovanlig nit, plikttröhet och tillmötesgående. Han sörjes närmast af maka och barn.

C. C. ÅKERMARK. †

Den 7 sept. afled i Stockholm inspektören vid Fö enade Lifförsäkringsbolagen *Carl Christian Åkermark*, 63 år gammal. Den afledne, hvilken var en verksam och skicklig person, sörjes närmast af maka och barn.

G. J. JACOBSON. †

Den 22 augusti afled i Gällstad en af Kinds härads mest bemärkte och verksamme män, bankkamreraren *Göran Jacob Jacobson*, i en ålder af 60 år. J., som efterlämnar ett äktadt namn för sin uglighet, vänsällhet och anspråkslöshet, sörjes närmast af maka och barn.

E. M. TÖRNGREN. †

Den 7 aug. afled i hufvudstaden arkitekten *Eric Mathias Törngren*, endast 30 år gammal. Den afledne, som närmast sörjes af föräldrar, var en begåfvad och energisk ung man.

Att vara kammarherre hos hans majestät konung Otto af Mähren var ingen sinekur, och den som vid tiden för vår berättelse innehade befattningen, greve Fernstein, fick just nu på fullt allvar erfara det. En lakej inträdde bråskande i hans rum och bad honom infinna sig hos konungen.

»Prinsessan vägrar fortfarande att mottaga mig», sade konungen i vredgad ton.

»Men kan icke ers majestät göra anspråk på att ha tillträde till hennes våning?»

»Hon är sängliggande och förklarar, att hon vill vara ostörd.»

Detta var en kinkig situation, ty kronprins Hugo af De båda Sicilierna skulle under veckans lopp af lägga besök vid Mährens hof, och samtidigt ingå förlofning med prinsessan Clothilda, kung Ottos dotter.

Då prinsessan underrättades härom, vägrade hon att gifva sitt samtycke till denna förbindelse.

»Jag älskar honom ej», förklarade hon, »och jag vill följa mitt hjärtas val.»

Konungen föreställde henne att rikets välfärd kräde detta offer från hennes sida, och äfven om hon icke nu älskade kronprinsen, så skulle hon med tiden komma att göra det. »Dessutom», tillade konungen, »är du väl icke kär i någon ännu, mitt barn!»

En varm rodnad spred sig öfver den unga prinsessans kinder. Konungen såg förtörnad på henne.

»Jaså, du tänker fortfarande på den där unge glopen, Rupert. Han är ju endast en äfventyrare, och under inga villkor återkallar jag min utvisningsdom öfver honom. Var förständig, Clothilda.»

På detta svarade prinsessan med att stänga sig in på sina rum och vägra att mottaga någon.

Konungen sände upprepade gånger bud till henne, men mottog alltid till svar, att hon var indisponerad. Slutligen befallde konungen sin dotter att mottaga honom, och då bekvämade hon sig att gå ned i konungens, en trappa ned belägna våning.

»Clothilda», började han. »Jag gör dig en sista framställning. Vill du ej mottaga prinsen?»

Hon stod tyst en stund.

»Vill du gifva mig en månads betänketid», sade hon till sist, »så skall jag måhända vara i stånd att bestämma mig, medan, om han komme nu —»

Hon teg och började snyfta.

»Ja, du skall få vänta en månad — du ser verkligen sjuk ut, mitt barn», sade konungen vänligt.

Prinsessan tackade konungen och aflägsnade sig.

Det såg verkligen ut som uppskofvet gjort henne kry, ty i stället för att hålla sig inne på sina rum, företog hon hvarje morgon långa ridturer, endast åtföljd af sin stalldräng. Hon fick ett gladare och friskare utseende, hvilket glädde konungen, men kammarherrn däremot var alltjämt lika orolig.

En dag, då denne var ute och red, mötte han prinsessan återkommande från en ridtur i sällskap med stallknekten. Han gjorde sig ärende in i stalllet, och uppmanade denne att rykta en häst.

Greve Fernstein betraktade honom en stund och befallde honom sedan följa sig upp till sitt rum. Sedan han stängt dörren, stoppade han nyckeln i fickan.

»Rupert, det klär dig ej lika bra att vara utan mustascher.»

Den unge mannen rodnade. »Jag förmodar ni vill arresteras mig», sade han, »medan jag ej lydt utvisningsordern?»

»Visst icke! Hur mycket begär ni?»

»Hvad menar ni?»

»Helt enkelt, huru mycket begär ni för att lämna landet?»

»Ni förolämpar mig. Jag föredrar att bli arresterad.»

»Säkerligen skulle det göra er intressant i prinsessans ögon. Ett tusen floriner?»

»Nej.»

»Fem tusen?»

Rupert rodnade, men teg.

Kammarherren gick till sitt skrifbord, tog fram en sedelbundet och räknade upp summan.

»Där är pänningarne. Res och de äro edra!»

»Men prinsessan!»

»Sörj ej för henne. Hon skall glömma er inom en vecka. Men nu måste ni skriva som jag dikterar», sade han, och räckte Rupert en penna.

»Jag lämnar er för ert eget bästa. Farväl för alltid. Rupert.»

»Det är bra. Här äro pängarne», sade grefven. Rupert stack sedelbundet innanför rocken och tog ett steg mot dörren.

»Vänta ett ögonblick», sade grefven. »Jag vill se er afresa, men först måste jag byta om dräkt.»

Kammarherrn gick ut och låste dörren efter sig.

Han gick till prinsessans våning och begärde få träffa henne.

Då han ej blef insläppt, lade han Ruperts bref i ett kuvert, och lät betjänten öfverlämna det till prinsessan.

Ögonblickligen kom hon ut.

»Hvad betyder det här?» frågade hon. »Det är från Rupert. Ni har således upptäckt honom.»

»Ja, och öfvertygat honom om, att det är för ert eget bästa, som han lämnar er. Skulle ni vilja bjuda honom farväl, så finnes han i mitt rum.»

Prinsessan följde grefven, och, då de kommo till dennes rum, öppnade han dörren och lät henne stiga in först.

Rupert spratt till, då han fick se henne.

»Oh! Rupert», utropade hon och kastade sig i hans armar, »säg hvad menar du — jag kan ej lefva dig förutan.»

»Det är för ert eget bästa. Ni är en mäktig prinsessa och jag blott en simpel adelsman. Ni måste besinna landets väl och gifva er med prins Hugo.»

Prinsessan brast i häftig gråt, och Rupert sökte förgäfvos lugna henne.

»Fag mig med», sade hon förtviflad.

»Jag kan ej, ty jag är en fånge och blir ej lämnad ensam förrän jag uppnått gränsen. Var modig, Clothilda.»

Nu inträdde kammarherrn.

»Förlåt, jag nödgas afbryta ert samtal», sade han, vänd till den gråtande prinsessan. »Älskar ni honom så högt?»

»Ja, det gör jag», svarade hon uppriktigt. »Och är han icke värd en kvinnas kärlek, som vill offra sin egen lycka för hvad han anser vara mitt bästa.»

Kammarherrn såg på Rupert, hvilken skamsen sänkte blicken.

»Nej, prinsessa — han lämnar er för snöd vinnings skull. Rupert behöfver pänningar, och för en rund summa är han redo lämna er.»

»Lögnare», utbrast hon, »säg att det är en lögn», tillade hon, vänd till den rodnande Rupert.

»Det är sanning», sade kammarherrn lugnt — »han har pänningarne i fickan.»

»Prinsessan betraktade Rupert med förtviflan målad i sina anletsdrag.

»Säg att det icke är sanning», upprepade hon.

Nu stod verkligen förhållandet klart för henne. »Gå!» ropade hon och pekade på dörren. Likt en skamsen hund smög sig Rupert ut ur rummet.

»Jag skall icke längre göra några svårigheter rörande mitt giftermål», sade hon till kammarherrn.

»Förlåt mig», hviskade han. »Det var en hård läxa för eder, men jag kände mannen — och jag har endast gjort min plikt», tillade han.

*

Sex månader senare firades förmälingen mellan prinsessan Clothilda och kronprins Hugo.